

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือที่นิยมเรียกกันว่า โทรศัพท์มือถือ หมายถึงระบบโทรศัพท์ที่ใช้คลื่นวิทยุเป็นตัวนำสัญญาณจากเครื่องโทรศัพท์ไปยังสถานีรับส่งแทนการใช้สายทองแดง โดยปกติจะมีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา สามารถพกพาติดตัวไปได้โดยสะดวก ทุกที่ทุกตำแหน่งที่อยู่ในรัศมีของเครื่องรับส่ง จึงเป็นที่นิยมใช้กันมากทั่วโลก โดยมีอัตราส่วนการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าโทรศัพท์พื้นฐานตามบ้าน และมีอัตราส่วนมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะการใช้งานสะดวกสบาย ยิ่งเทคโนโลยีสูงขึ้นประโยชน์การใช้งานอื่นๆ นอกเหนือจากการเป็นโทรศัพท์ก็มากขึ้นตามไปด้วย

ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีหน้าที่กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมและแผนความถี่วิทยุให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคม พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ การอนุญาต เงื่อนไข ค่าตอบแทน รวมทั้ง การกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม กำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ระหว่างผู้ประกอบการในกิจการโทรคมนาคมและกิจการที่เกี่ยวข้อง และการกระจายบริการด้านโทรคมนาคม โดยทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมถึงปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังนั้น การจัดการใดๆ เพื่อให้ผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการมีความสะดวกสบายจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญ

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีการขยายตัวของเลขหมายโทรศัพท์ในอัตราที่สูงมาก การแข่งขันทางธุรกิจจึงเป็นไปอย่างรุนแรง ทำให้คุณภาพของการบริการไม่สามารถขยายได้ทันตามปริมาณเลขหมายที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ซึ่ง

เป็นหน่วยงานกำกับดูแล เล็งเห็นและตระหนักดีว่า เลขหมายโทรศัพท์จัดเป็นทรัพย์สินของชาติ สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องใช้และจัดสรรอย่างรู้คุณค่า จึงจะนำระบบสิทธิการคงเลขหมาย (Number Portability) (ต่อไปจะเรียกว่า ระบบ NP) มาใช้ในประเทศไทย ดังประกาศคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 58ง เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2548 เรื่อง แผนแม่บทกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2548 – 2550 ข้อ 3.2.1.4 “ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เลข หมายโทรคมนาคมเดิมโดยจัดทำหลักเกณฑ์ว่าด้วยสิทธิการคงเลขหมายเพื่อให้ผู้ใช้บริการ สามารถ เปลี่ยนผู้ใช้บริการ เปลี่ยนสถานที่ใช้บริการ หรือประเภทของบริการบางลักษณะได้ โดยยังคงใช้เลข หมายโทรคมนาคมเดิม” เนื่องจากระบบ NP จัดว่าเป็นเรื่องใหม่ ทั้งในด้านบริหารจัดการและใน ด้านเทคนิค ประกอบกับระบบ NP จะเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนและเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนจำนวนมาก ดังนั้น ในการเตรียมการเพื่อนำระบบ NP เข้ามาใช้ จะต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบใน ทุกประเด็นทุกชั้นตอน ทั้งนี้ ก็เพื่อยังประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน แต่จะต้องอยู่ภายใต้การยอมรับ ได้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกภาคส่วนเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและความสำคัญของระบบ Mobile Number Portability (MNP)

1. ศึกษาถึงการนำสิทธิการคงเลขหมาย (Number Portability) มาใช้ ในส่วนของบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่
2. เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ ข้อดี ข้อเสีย และข้อควรระวังต่างๆ ในการนำระบบบริการคงสิทธิ เลขหมายในส่วนของโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศต่างๆ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันในประเทศ

(1) ศึกษาระบบโครงข่ายโทรคมนาคม โทรศัพท์ทั้งโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในด้าน ต่างๆ เช่น การเชื่อมต่อระบบ การบันทึกข้อมูลและการเก็บค่าบริการระหว่างกัน การตรวจสอบ ราชการ คุณภาพของระบบ

- (2) ศึกษาจากผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่

2. ศึกษากรณีต่างๆในต่างประเทศ จากเอกสารสิ่งพิมพ์ในต่างประเทศ

- (1) ศึกษารูปแบบต่างๆ ของ MNP ที่มีใช้ในต่างประเทศ ข้อดี ข้อเสีย การติดตั้งใช้งาน การคิดค่าบริการเงื่อนไขต่างๆที่คาดว่าจะประโยชน์ จากสิ่งพิมพ์ของต่างประเทศ
- (2) ระบบซอฟต์แวร์ต่างๆที่ใช้ในการบริหารระบบ MNP และได้รับการติดตั้งใช้งานในต่างประเทศ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

1. กลุ่มลูกค้า หรือผู้ให้บริการสามารถย้ายไปใช้บริการกับผู้ให้บริการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าโดยรวมทำให้ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของด้านสื่อสารด้วยโทรศัพท์ลดลง
2. กลุ่มผู้ให้บริการระบบ MNP จะทำให้ผู้บริการต้องปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ ลดการแข่งขันด้านราคา ซึ่งจะทำให้ลดรายจ่ายในการรักษานักลูกค้าเดิมไว้
3. สำนักงานคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช) สามารถนำระบบ MNP เป็นเครื่องมือที่สามารถสนับสนุนนโยบายการกำกับดูแลของ กทช. ที่กระตุ้นให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และผู้ให้บริการได้รับบริการที่สมเหตุสมผลกับราคาค่าบริการที่ต้องชำระ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายและจำกัดขอบเขตของศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

“แผนเลขหมายโทรคมนาคม” หมายความว่า โครงสร้าง รูปแบบ การจำแนกประเภท การจัดระเบียบ ขอบเขต และลักษณะของทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม

“การคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่” หมายความว่า การบริการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถขอให้ผู้ให้บริการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่น

“การคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่” หมายความว่า การบริการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่สามารถขอให้ผู้ให้บริการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ของตนไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นได้

“การคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ข้ามพื้นที่ให้บริการ” (Geographic Number Portability) หมายความว่า การบริการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่สามารถขอให้ผู้ให้บริการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ของตนข้ามไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่รายอื่นในอีกพื้นที่ให้บริการหนึ่งได้

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ รวมถึงผู้ได้รับอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาจากบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) หรือหน่วยงานของผู้รับอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาที่ได้รับสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบตามมาตรา 80 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 รวมถึงผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ด้วย

“ผู้ให้บริการรายใหม่” (Recipient Provider) หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ผู้ใช้บริการขอโอนย้ายเข้ามาใช้บริการ

“ผู้ให้บริการรายเดิม” (Donor Provider) หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ผู้ใช้บริการขอโอนย้ายออกเพื่อไปใช้บริการของผู้ให้บริการรายใหม่

“ผู้ให้บริการต้นทาง” (Originating Network Provider) หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ผู้ใช้บริการโทรออกซึ่งอาจเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือประจำที่ก็ได้

“ผู้ใช้บริการปลายทาง” (Terminating Network Provider) หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ผู้ใช้บริการรับสายซึ่งอาจเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือประจำที่ก็ได้

“ผู้ให้บริการที่ถือครองเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Number Range Holder)” หมายความว่า ผู้ให้บริการที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จากคณะกรรมการ

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการทั้งลักษณะที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการเป็นการล่วงหน้า และลักษณะที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการภายหลังได้ใช้บริการ

“ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลกลาง” หมายความว่า ระบบที่ทำหน้าที่ในการบริหารและจัดการกระบวนการโอนย้ายผู้ให้บริการโดยคงเลขหมายเดิมอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 กลไกหลัก คือ ระบบที่อำนวยความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานระหว่างผู้ให้บริการรายเดิมกับผู้ให้บริการรายใหม่ และระบบฐานข้อมูลที่บันทึกรายละเอียดของเลขหมายโทรศัพท์ที่ได้มีการเปลี่ยนผู้ให้บริการ